

ledes er min Opfattelse — villet fremkalde en Afgjørelse af denne Strid, en Løsning deraf, hvad enten denne nu opnaaedes af den ene eller den anden Bei, enten ved Regjeringsflifte eller ved en Opløsning af Folkethinget. Vi have villet fremkalde en Afgjørelse for at faae Ende paa en utaalelig Tilstand; men Bøgen af de Skridt, som vi have foretaget i denne Retning, er, som sagt, betinget af, at der i Folkethingets Haand er en Myndighed, som bør og skal respekteres. Det er dette bagved staaende Hensyn, som der ikke er blevet tillagt den Betydning, der burde tillægges det, og det er igjen dette, som har drevet Folkethinget til, for at fremkalde Afgørelse for dets Myndighed, at gjøre et Skridt, der ganske vist er det yderste konstitutionelle Middel. Naar der er en almindelig Følelse af, at Lovgivningsarbejdet er gaaet istaa, saa kan der ganske vist spørges: Hvor ligger Skylden, og hvorvidt er det muligt, at en Forsøning kan komme tilveie? Efter min Opfattelse kan jeg nu ikke se, at en Forsøning i Virkeligheden er mulig, og Grunden dertil er den, at Forholdet mellem Regjeringen og Folkethinget har udviklet sig saaledes, at der fra begge Sider udtales Betydeligheder for Udsættelse eller Udsættelse, der ere i Strid med Grundloven. En saadan Betydelighed foreligger der fra Regjeringens Side, idet den som Svar paa Folkethingets Adresse har udtalt, at den i Adressen udtalte Stemning og Villie er i bestemt Strid med den grundlovmæssige Ordning. En saadan Udtalelse foreligger jo fra Regjeringens Side, og jeg behøver heller ikke at søge vidt for at finde den tilsvarende Udtalelse fra Folkethingets Side. Dermed vil jeg ikke ubetinget have sagt, at al Skylden ligger paa den ene Side — det tror heller ikke jeg —, men jeg siger, at naar det er kommet dertil, at Regjeringen og Folkethinget udtale lige over for hinanden Betydeligheder for, om jeg saa maa sige, grundlovsstridige Tendenser, da tror jeg ikke længere paa Muligheden af en Forsøning. Naar jeg siger dette, at — som det med fuld Ret har lydt i Dag og oftere fra Folkethingets Side — Regjeringen har søgt sit Standpunkt og har fundet det udenfor Grundloven, da ligger det væsentligst i den Paastand, der er bleven opstillet og er bleven knæsat af den høie Regjering, Paastanden om Thingenes Egeberettigelse. At den ligger udenfor Grundloven, derom tror jeg ikke, at der kan være nogen Tvivl; om den er i Ligeform Strid med Grundloven, derom kunde der maasse disputeres. Men naar vi tænke tilbage til Tiden før 1848, da Kampen for Gjennemførelsen af en konstitutionel Forsatning ret var brændende, saa mindes vi jo Alle, at det, der var Hovedpunkterne i Kampen, var Striden for Skattebevillingsretten og for Ministeransvarligheden. Det var bestandig, bestandig disse to store Fordringer, der opstillede fra de Mandes Side, der den Gang førte Folkets Sag; vare disse to Ting naaede,

mente man, at Grundpillerne vare byggede for den frie Forsatning her i Landet. Og da denne blev skabt, og Grundloven blev til, bleve de samme to Grundsatninger udtrykte i Grundloven saaledes, at de paa en færegen Maade bleve knyttede til Folkethinget. Naar man siger, at den Bestemmelse, at Finansloven først skal forelægges Folkethinget, kun har en rent formel Betydning, saa maa man lægge Mærke til, at i saa Tilfælde vilde der i Grundloven være indført en Sætning, som ingen Betydning havde, Noget, der allerede stærkt er hævdet af det ærede Medlem for Høstet Aars 4de Aalagsreds, hvem jeg overhovedet maa yde min Ænerkjendelse for den klare Maade, hvorpaa han fra sit Standpunkt har fremsat sin Anskuelse om dette Spørgsmaal. Jeg tror da, at det maa og skal indrømmes, at den egentlige bevillende Myndighed er knyttet i et ganske særdeles Forhold til Folkethinget, og det Samme er Tilfældet med det andet Hovedled af den konstitutionelle Forsatning, nemlig Ministeransvarligheden. (Finansministeren: Rigsretten!) Den høitagtede Finansminister nævner Rigsretten. Ja, det er ganske vist, at der møde vi det Punkt, hvor der ogsaa er givet Landsthinget en færegen Stilling i Forsatningen, knyttet til Kontrolten i og Udviklingen af Forsatningslivet, en Stilling, som Landsthinget indtager i Forbindelse med Højesteret, men det er noget helt Andet end de Hovedled, der egentlig ere Grundpillerne for det konstitutionelle Liv. Det Standpunkt, som saaledes den høie Regjering er kommen til at indtage, og som jeg har betegnet som liggende udenfor Grundloven, har ført det med sig, at den ikke er i Stand til at gribe saaledes ind i Forhandlingerne paa Thinget, som den burde kunne, og som er den nødvendige Betingelse for, at et Resultat og et virkelig godt Resultat kan fremkomme. Vi have hørt det udtalt ved enkelte Leiligheder, at Regjeringen; som Forholdene ere, har en Tilbøjelighed til at indtage en Tilflugts Rolle og iagttage, hvorledes de to Thing kunne forhandle med hinanden; men det er dog et Forhold stridende mod al god Orden, naar saaledes Regjeringen nødes til at opgive sin væsentligste Op-gave, som netop er at lede Forhandlingerne paa Thinget til et godt og heldigt Resultat. De to Thing ere derved henvisste til at arbejde med og mod hinanden, gjensidig at drabe Frugterne af hinandens Arbejde og derved arbejde sig selv istaa. Dersom dette Forhold skal blive bestaaende, er det umuligt andet end, at den Skridt for Skridt kommer til at gjøre Adskillelsen og Spliden mellem de to Thing større end den alt er, og ane ikke de Herrer, hvad dette netop vil føre til? Jeg tør sige, at det lettere kan anes end just klart betegnes. Det kommer alt stærkt frem paa mange Steder, at en Grundlovsforandring mere og mere bliver en Nødvendighed, men en saadan Forsatningskamp er Noget, som jeg ser imøde med den